

Nowe projekty Pracowni

„Ochrona korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jako kluczowy element ochrony bioróżnorodności w Karpatach”

Tło projektu.

Przerywanie ciągłości korytarzy ekologicznych przez infrastrukturę liniową stanowi obecnie kluczowy czynnik ograniczający możliwości migracyjne większości leśnych gatunków zwierząt. Drogi szybkiego ruchu (a także szybkie linie kolejowe) oddziałują wszechstronnie na środowisko przyrodnicze, dotykając przede wszystkim obszarów o najwyższych walorach. Planowany w najbliższych latach rozwój sieci drogowej spowoduje zagrożenia dla ochrony bioróżnorodności o skali niespotykanej dotychczas w Polsce.

Aktualnie nie ma krajowej koncepcji ochrony korytarzy ekologicznych w szerokiej skali przestrzennej. Brak jest zrozumienia wagi problemu ze strony decydentów, planistów i projektantów odpowiedzialnych za rozwój infrastruktury i planowanie przestrzenne na szczeblu krajowym i regionalnym. Brak jest również implementacji „dobrych praktyk” i doświadczeń państw zachodnich w rozwiązywaniu konfliktów w obszarze drogi-przyroda.

Argumenty te stały się głównym powodem podjęcia realizacji polsko-słowackiego projektu pt.: „Ochrona korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jako kluczowy element ochrony bioróżnorodności w Karpatach”.

Działania.

Najważniejszą częścią projektu są działania związane z identyfikacją i rozwiązywaniem konfliktów w obszarze drogi - przyroda. Projekt zakłada wykonanie mapy rozmieszczenia obszarów konfliktowych, szczegółowych planów rozwiązywania konfliktów (dla kluczowych obszarów) oraz podjęcie szerokiej współpracy z organami decyzyjnymi i planistycznymi w celu wdrażania optymalnych rozwiązań. Efekty działań będą wynikiem szerokiej współpracy różnych grup społecznych i będą miały charakter modelowy - stworzenie optymalnego modelu rozwiązywania konfliktów związanych z zachowaniem korytarzy ekologicznych w Karpatach. Podjęcie współpracy z partnerem słowackim będzie służyło wymianie doświadczeń międzynarodowych oraz potrzeb i zagrożeń istniejących w obu krajach. Efektem współpracy będzie opracowanie wspólnej strategii ochrony korytarzy ekologicznych w Karpatach wraz z mapą rozmieszczenia obszarów konfliktowych.

Elementem projektu jest także kampania społeczna (informacyjno-edukacyjna), w ramach której powstaną publikacje drukowane (broszura edukacyjna i specjalistyczny podręcznik), prowadzona będzie szeroka współpraca z mediami oraz tworzony będzie tematyczny serwis internetowy.

Projekt ten jest realizowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej ze środków programu INTEREG IIIA, Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska (GEF) oraz International Visegrad Fund.

„Zagrożona Natura - projekt ochrony bioróżnorodności Karpat, objętych siecią Natura 2000, monitoring szkodliwych inwestycji turystyki masowej”

W ramach programu Phare 2003 Pracownia na rzecz Wszystkich Istot otrzymała wsparcie finansowe dla tworzenia funkcji kontrolnych i rozbudzania świadomości w obszarze zrównoważonego rozwoju i ochrony przyrody Karpat, terenu o cennych i unikatowych na skalę kontynentalną walorach środowiskowych i kulturalnych. Przyroda tych obszarów wciąż podlega zarówno coraz szerzej pojmowanej ochronie, jak i paradoksalnie bardzo silnej degradacji, najczęściej na skutek oddziaływania infrastruktury turystyki masowej. Na terenie Karpat znajduje się najwięcej w Polsce parków narodowych, rezerwatów przyrody czy terenów wpisanych i proponowanych do europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000 oraz dziesiątki prężnie funkcjonujących wyciągów, kolejek linowych, gondolowych, tras i ośrodków narciarskich. Wyraźnie zauważalne są trendy zmierzające do zabudowy terenów górskich, szczególnie do rozwijania infrastruktury turystyki masowej i jednocześnie obejmowania coraz to nowych obszarów różnymi formami ochrony.

Fot. Tomasz Kudłacz

Realizowany projekt ma na celu redukcję tych rozbieżności na rzecz efektywnej ochrony bioróżnorodności Karpat poprzez propagowanie alternatywnych form turystyki, realizację cykli warsztatów i szkoleń dla aktywistów i szkół, publikację materiałów poświęconych ochronie terenów górskich i alternatywnym formom turystyki, organizację konferencji naukowo-społecznej, kampanię społeczną oraz czynne włączenie się w plany zagospodarowania terenów polskich gór na etapie koncepcyjnym wtedy, gdy działania na rzecz ochrony przyrody są najskuteczniejsze. Celem efektywnej ochrony przyrody Karpat planuje się prowadzenie monitoringu inwestycji turystycznych lokalizowanych na terenach cennych przyrodniczo, w szczególności objętych i predestynowanych do objęcia siecią Natura 2000. Pracownia podejmuje działania sprawdzające, czy w procesie planistycznym i inwestycyjnym przestrzegane są przepisy prawa krajowego i europejskiego w

zakresie ochrony środowiska, a także bierze czynny udział w procesach decyzyjnych dotyczących inwestycji szkodliwych. Efektem monitoringu będzie opracowanie i rozpowszechnienie raportu zgodności planowanych inwestycji z prawem krajowym i unijnym, ukazującego skutki przyrodnicze, społeczne i ekonomiczne turystyki masowej oraz sposoby efektywnej współpracy między organami i osobami działającymi na rzecz ochrony przyrody a jednostkami decyzyjnymi. Ważnym krokiem w realizacji założeń ochrony bioróżnorodności Karpat jest planowany cykl szkoleń Strażników Miejsc Przyrodniczo Cennych, kierowany do aktywistów pragnących działać lokalnie i bezpośrednio na rzecz ochrony przyrody Karpat. W ramach projektu planuje się również warsztaty skierowane do szkół, które w swym założeniu mają zwrócić uwagę uczniów i nauczycieli na wartości przyrodnicze i kulturowe Karpat, negatywne skutki turystyki inwazyjnej i jej alternatywę w postaci turystyki proekologicznej. Kampania społeczna „Dzikie Karpaty”, jedno z najważniejszych działań programu, w swoich szerokich ramach obejmuje nagłośnienie i zainteresowanie różnych środowisk problemem zagospodarowania gór, promocję turystyki krajobrazowej oraz prezentację unijnego programu sieci Natura 2000 – skutków i korzyści, jakie z niego wynikają dla lokalnej ludności.

Projekt ten jest realizowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej ze środków programu Phare 2003.

„Wzmacnianie udziału społeczeństwa w obszarze zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska”

Fundacja „Fundusz Współpracy” udzieliła Wałbrzyskiemu Oddziałowi Pracowni na rzecz Wszystkich Istot dotacji na realizację tego projektu ze środków programu Phare 2003.

Projektem objęte są gminy i powiaty regionu sudeckiego. Adresatem projektu są społeczności lokalne, organizacje pozarządowe oraz niezorganizowane grupy obywateli - prowadzące działalność w zakresie ochrony środowiska. Jako cele projektu wyznaczono: upowszechnianie wiedzy na temat ochrony środowiska i tym samym podnoszenia ogólnego poziomu świadomości ekologicznej społeczności lokalnych, upowszechnianie aktywnych postaw wśród organizacji społecznych oraz niezorganizowanych grup obywateli wobec organów administracji publicznej w procesie realizacji przez te organy zadań publicznych w dziedzinie ochrony środowiska oraz dyscyplinowanie organów administracji poprzez mechanizm społecznej kontroli.

Główne działania w ramach projektu to stworzenie strony internetowej i publikacji drukowanej poświęconej tym zagadnieniom, wspomaganie aktywności poprzez dostarczanie informacji o prawnych możliwościach oddziaływania i faktyczny udział w rozwiązywaniu problemów, a także stosowanie mechanizmu społecznej kontroli organów administracji, przede wszystkim jednostek samorządu terytorialnego, w procesie realizacji zadań publicznych w dziedzinie ochrony środowiska.

Wkrótce na stronie internetowej Pracowni zamieścimy więcej informacji o realizowanym projekcie. Tymczasem już dziś zapraszamy zainteresowanych do nawiązania współpracy w działaniach, które realizujemy w ramach projektu.

Projekt ten jest realizowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej ze środków programu Phare 2003.